

Sandor Stefan

(16.05.1927, Oradea, jud. Bihor – 31 mai 2015, Timișoara)

Embriolog, teratolog

Stefan Sandor a fost deportat la Auschwitz în 18 iunie 1944 și transferat la Dachau pe 12 august 1944. A fost eliberat de armata americana pe 1 mai 1945. Despre suferințele din lagăr și ororile fascismului a scris în memoriile sale publicate în limba maghiară *Egy élet két világ* (O viață – Două lumi)

Studii: Liceul Dr. Kecskemeti Lipot din Oradea; Institutul Medico Farmaceutic –Tg. Mureș, Facultatea de Medicină Generală (1945 –1951).

Activitate: Preparator și asistent la catedra de Anatomie Patologică IMF Tg. Mureș (1948 -1952); aspirant cu frecvență de anatomie patologică (1953 – 1956); asistent ½ normă la Catedra de Anatomie Patologică IM Timișoara (1953–1958); conferențiar la Facultatea de Biologie a Universității Timișoara (1962 –1968); conferențiar și profesor prin cumul la Facultatea de Medicină Veterinară a Universității de Științe Agricole a Banatului Timișoara (1970 –1984); cercetător științific principal I la Laboratorul de Embriologie, Baza Academiei Timișoara (1956 –1960); șef sector și șef secție la același laborator (1960 –1970); șeful laboratorului de embriologie și teratologie Timișoara (1970 –1997).

Cercetare: analiza experimentală a unor probleme a dezvoltării embrionare precoce, ca de exemplu dezvoltarea axei embrionare, dezvoltarea somitelor, rolul morții celulare în normo-și teratogeneză; analiza experimentală a unor probleme ale chimioteratogenezei; elaborarea unor scheme de control teratogenetic și efectuarea unor testări teratologice; descoperirea experimentală, cu prioritate mondială, a embrio-și fetopatiei alcoolice; cercetarea dezvoltării embrionare precoce prin metode originale de cinematografie (12 filme de cercetare).

Cărți publicate de Stefan Sandor

Publicații: peste 120 de articole și studii (colaborator sau prim autor) din domeniile cercetate, în reviste de profil autohtone și din străinătate; *Viața dinaintea nașterii* (1974), *Embriologia și*

teratologia experimentală a animalelor de laborator (1984), Embrio- și fetopatia alcoolică (1993). 5 volume de popularizare științifică, din domeniul biologiei dezvoltării și zeci de articole în reviste din același domeniu. Titluri și afilieri: doctor în științe (1956); doctor docent în științe (1974); membru titular al Academiei de Științe Medicale (1990); prim vicepreședinte al Societății de Biologie Celulară și Patologie Celulară (1991-1999); membru al Societății Europene de Teratologie (1968) și membru în Comitetul de Conducere al Societății (1972-1974); membru al Societății Internaționale a Biologiei Dezvoltării (1973).

Distincții științifice: Premiul "Victor Babeș" al Academiei (1984) Premiul "Pápai Páris Ferenc" al Societății Maghiare de Cultură din Ardeal (2001) Premiul "Opera Omnia" al Academiei Române (2002) Premiul "Nicolae Simionescu" al Societății de Biologie și Patologie Celulară (1999).

Referințe: *Dicționarul specialiștilor*, un "Who's who" în *Știința și tehnica românească*, vol. 2, 1998
Oameni de știință mureșeni, dicționar bibliografic, Tg. Mureș, 2004

A murit ultimul timișorean supraviețuitor al lagărului de exterminare de la Auschwitz
<https://www.historia.ro/sectiune/actualitate/articol/a-supravietuit-ororilor-din-lagarele-naziste-auschwitz-si-dachau>